

VENÄJÄ. MYYTEILLE KYTYIÄ

SISÄLLYS

KIITOKSET 7

LUKIJOILLE 13

Miksi Venäjä aina vain askarruttaa ja askarruttaa?.....13

I MOSKOVA ON JUUTTUNUT MIELIIMME 17

”Tässä maassa voi tapahtua mitä tahansa!”.....	17
Hammerilainen talo joen rannalla.....	19
Värikästä elämää ja kovaa työtä.....	22
Toivasen ”Tapsan” sisäpiiriprojekti.....	24
Venäläisen virkamiehen kaksi olomuotoa.....	26
”Pyhän paperin” taikavoima.....	28
Edustustojen monipuolinen profiili.....	28
Komitelaiset ja ”milkit” – suomalaisten turvallisuus suurkaupungissa.....	31
Siantapporeissu, Mosso ja pikkujouluja.....	37
Slaavilaisen mentaliteetin oppi.....	39
Vieraanvaraisuudesta, palveluksista ja vastapalveluksista.....	40
Perusepäluuloisuudesta, rehellisyydestä, luottamuksesta ja kontrollista.....	41
Asenteista ja neuvottelunäytelmistä.....	44
Työnteosta, vastuusta ja moraalista.....	45
Varastamisesta, lahjomisesta ja jarrujen puutteesta.....	46
Idänkauppiaan vaatimukset pähkinänkuoressa.....	47
Vaaditaan pitkää pinnaa.....	47
Vaaditaan ennakkoluulottomuutta ja rohkeutta.....	48
Vaaditaan avarakatseisuutta, huumorintajua, ymmärtämystä ja myötäelämisen taitoa.....	49
Clearingin loppu, uusi Venäjä, uudet kovat haasteet.....	51
Moskovan aurinko.....	58
”Smuta” ja Moskovan tango.....	59
MSY – suomalaisten kolme kovaa kirjainta.....	60
Moskova kovan riskin liiketoiminta- ja elinympäristönä.....	62
Jäähyväiset Moskovalle.....	66
Mitä emme jääneet kaipaamaan?.....	67
Unohtumaton viikonloppu	
”Leonid Iljitšin metsästystukikohdassa”.....	69
Mitä jaimme kaipaamaan?.....	73
Kotimaahan! – kulttuurisokki ja ryssittymisvirus eivät iskeneet.....	74

II KUUMA ELOKUU JA SUURET MULLISTUKSET 79

Moskova oli jännittävä löytöretki.....	79
Esikoiseni synty, muttei parkaissut.....	80
Taskunauhurini, tietopankki ”Volodja” ja kotikirjastoni aarteet.....	81
Miksi Jeltsin ei paennut Amerikan suurlähetystöön?.....	83
Suomalaiset vaaratilanteissa vieraalla maalla.....	86
Evakkoon kotimaahan?.....	88
Esikoiseni ymmärtäväinen vastaanotto.....	92

III ”AVARA SIELU” AMEBANA FLÄPPITAUULLA 97

Albertin kaksi piiskaryypyä ja Ivanuškan kolme haavetta..... 97

Markiisi de Custinen ja professori Legras'n venäläinen "hässäkkä".....	100
Kuninkaanmiesten siivoton ja moraaliton Venäjä.....	103
Ryssäviha ja ryssänpelko – yleiseurooppalainen ilmiö.....	105
Venäläisen mysteerin ja "avaran sielun" erottamaton yhteys.....	106
Ristiriitaisuus repii "avaraa sielua".....	108
Voinko minä ymmärtää venäläisyyttä?.....	109
Epämääräisyydestä äärettömyyteen.....	110
"Avara sielu" fläppitaululla, lehdissä ja netissä.....	112
Emotionaalisuudesta ja impulsiivisuudesta anarkiaan.....	115
Venäjän aika rassaa pahasti lännen ihmistä.....	117
Työmoraali ja polle pilttuussa.....	118
Moninaista palautetta.....	120
Avara hinge anarhia ja avioliittoneuvontaa.....	123

IV SISÄPUHELU PAHVIKRUSSELTA HOVILASSA 125

Lähtökohta löytyi UKK:n papereista.....	127
Nikita Sergejevitš Hruštševin psykologista muotokuva metsästäjänä.....	130
Juhani Suomen tienviitat.....	130
Hovilan tunnelmaa.....	132
"Kovat kaverit" Lahdessa.....	134
Nikita Hruštševin jäljillä Moskovassa.....	135
Palaset loksatelevat paikoilleen.....	140
Nikita Hruštšev ja Urho Kekkonen vertailun valokeilassa.....	143
Ystäviä, kavereita vai molempia?.....	150
Urho Kekkonen ja Nikita Hruštšev eivät jääneet toisilleen myynteiksi.....	153
Ruusuja ja nokkosia, etikkaa ja balsamia.....	154
Kolme UM:n valtiosihteeriä yhtä aikaa sohvalta Hovilassa.....	158
Kirjantekijä maakuntamatkailijana, markkinoijana ja myyjänä.....	160
Osasiko UKK venäjää?.....	161

V "LEIJA" – "SAFIIRI" – KOLMIODRAAMA 165

Tutkija uuden etapin lähtösatamassa.....	166
Näkökulmista rakentui "leija".....	168
Ja "leijasta" muovautui "safiri".....	171
Brežnevin kohtalokas "cocktail".....	173
Venäläisten haastattelujen korvaamaton merkitys.....	176
Boris Terentjevitš Batsanov – mies Kosyginin lähellä.....	177
Suomalaisten haastattelujen rooli mosaiikkikuvassa.....	184
UKK, suomettunutko?.....	185
Itäsuhteiden kolmiiodraama kotimaan mediamarkkinoilla.....	187
Lähdeaineistosta venäläisestä näkökulmasta katsoen.....	190
Kekkonen henkilökuvasta ja työn tuloksista.....	191
Urho Kekkonen tietokirjailijan tutkimuskohteena.....	193

VI MINNE SYVÄT JÄLJET JOHTAVAT? 195

UKK:n henkinen perintö ja lähihistoriamme hallinta.....	196
Juri Piskulovin teesit.....	199
UKK oli idänkaupan projektijohtaja ja myyntitykki.....	200

VII MIKSI VANHA TUTTU NAAPURI ON MEILLE NIIN VIERAS? 207

Kansallinen Venäjä-osaamisemme alennustilassa.....	208
Kasvavien haasteiden ja osaamisen välillä on ammottava kuilu.....	209
Venäjä-osaamisen terävä latva, mutta hutera runko.....	211
Onko hallitus kiinnostunut Venäjä-osaamisesta?.....	212

Venäjä-osaamisen haperot juuret.....	214
Venäjänkielinen väestömme on hyödyllinen voimavara.....	216
Visio valtakunnallisesta Venäjä-keskuksesta odottaa toteutumistaan.....	217
Venäjä-osaaminen on olennainen osa kilpailukykyämme.....	219

VIII RAJAKYSYMYKSIÄ TÄNÄÄN JA ENNEN VANHAAN 223

Nato – Suomi – Venäjä.....	223
Kaasuputki ”Naton meressä”?.....	230
Karjala.....	231
Muuttumaton raja.....	231
Kirjailija Unto Seppänen ja Pietarin markkina-alue.....	234

IX VENÄJÄ-KUVANI ELÄÄ JA MUUTTUU – ENTÄ VENÄJÄ? 241

Tulevaisuuden naapuruudesta.....	244
Luottamus taas arvoonsa.....	244
Erimielisyyttä objektiivisuudesta ja kokemuksen merkityksestä.....	246
Uudistuminen ja historialliset unelmat.....	248
Onko kansan psyyke Venäjän uusiutumisen suurin este?.....	248
Venäläisiä unelmia.....	252
Venäjän kuvaa pintaa syvemältä.....	254
Venäjän väki vähenee uhkaavasti.....	256
Uhkaako Venäjää hajoaminen sisästä päin?.....	257
Eniten venäläiset pelkäävät huomista päivää.....	259
Reformeilla on synkkä kaiku.....	261
Pakkomuutoksen edessä.....	262

TIETO TARVITSEE TEKIJÄÄNSÄ – TEKIJÄ LISÄÄ JA LISÄÄ TIETOA 267

LÄHTEET 270

HAKEMISTO 280